

LÜHIKROONIKA

- 1. detsembril anti Tartus emakeelse ülikooli 90. aastapäeva aktusel üle Tartu Ülikooli rahvusmõtte auhind, mille seekord pälvis etnoloog ja kultuuriajaloolane Ants Viies.

- 1. detsembril peeti Kirjandusmuuseumis folkloristide teisipäevaseminari, kus Andres Kuperjanov ja Mare Kõiva kõnelesid moodsa folkloori uurimisest Hiinas, mis on elanud oma elu keset sõdasil, ülestõuse, reforme ja tänapäevast majandustõusu.

- 3. detsembril toimus Kirjanike Liidu musta laega saalis Tallinna Ülikooli eesti keele ja kultuuri instituudi kirjandusteaduse osakonna konverents „1940. aastad Eesti kirjandus- ja kultuurimaastikul”. Esinesid Jaak Valge, Tiit Hennoste, Aigi Heero, Krista Ojasaar, Elle-Mari Talivee, Ülle Toming, Anne Valmas, Sirje Kiin, Aile Tooming, Maarja Vaino, Ivo Heinloo ja Anneli Kõvamees.

- 4. detsembril peeti Tartu Ülikoolis rahvusülikooli 90. aastapäeva pidustuste raames TÜ eesti ja üldkeeleteaduse instituudi korraldusel juubelikonverentsi „90 aastat eesti ja sugulaskeelte

professuure Tartus”. Avasõnad lausus õppeprorektor Birute Klaas. Karl Pajusalu ettekanne oli eesti keele professoridest Tartu Ülikoolis, Cornelius Hasselblatt arutles, milleks uurida eesti keelt ja ta sugulasi, Tiit-Rein Viitso teemaks oli läänemeresoome keeleteaduse ajalugu Tartus. Soomest olid konverentsile tulnud Riho Grünthal („Soome-ugri keelesugulus XXI sajandi algul”) ja Sirkka Saarinen („F. J. Wiedemann ja August Ahlqvist mordva keele uurijaina”). Konverentsi lõpetuseks astusid üles Urmas Sutrop („Tartu Ülikool ja teised”) ning Tõnu Seilenthal („Kateedri külalisraamat”).

- 4. detsembril toimus Tammsaare Muuseumi 5. sügiskonverents „Kuradi küsimus”, mis keskendus A. H. Tammsaare romaanile „Põrgupõhja uus Vanapagan”. Sissejuhatav ettekanne „Põrgupõhja uue Vanapagana käsikirjast” oli Maarja Vainolt. Järgnevalt astusid üles Katre Kikas („Vanapagan ja muud loomad”), Vaapo Vaher („Eesti Vanapagan ja vene Saatan”), Mihkel Mutt („Igaviku ja olustiku esteetiline konflikt A. H. Tammsaare loomingus „Põrgupõhja”

näite najal”), Paavo Matsin („Tamm-
saare eshatoloogiline nudism”) ja Toomas Liiv („Tammsaare uus evangeelium”).

- 4. detsembril korraldasid Tallinna Ülikooli teaduskeele keskus ning eesti keele ja kultuuri instituut teaduskeele konverentsi. Ettekannetes puudutati teemasid paljudest teaduskeele valdkondadest: etnobotaaniline teaduskeel, pomoloogia, muusikaterminoloogia, aimekirjanduse tõlkimine ja toimetamine, keele- ja lugemisoskuse terminoloogia, IT-keele terminoloogia jpm.

- 4. detsembril toimus Eesti Rahva Muuseumi näitusemajas seminar „Seto lauluemade jälg. Representatsioonid ja jäädvustamine”, kus esinesid Kristin Kuutma, Andreas Kalkun, Paul Hagu, Aapo Roselius, Žanna Pärtlas, Janika Oras ja Eeva Potter. Seminari lõpetas mängufilmi „Taarka” (2008) ühisvaatamine. Filmi kommenteeris Kristin Kuutma.

- 8. detsembril toimunud folkloristide teisipäevaseminaril rääkisid Arvo Krikmann ja Anneli Baran Portugalis Taviras 8.–15. novembrini toimunud vanasõnateemalisest kollokviumist „3rd Interdisciplinary Colloquium on Proverbs” (ICP09). Kõneldi ka organisatsiooni „Associação Internacional de Paremiologia/International Association of Paremiology” (AIP-IAP) tegevusest.

- 11.–12. detsembrini korraldati Tartu Ülikoolis rahvusvaheline seminar „Eesti ja Venemaa XX sajandil: kultuuridevaheline dialoog”. Seminar avati Sergei Issakovi ja Tatjana Šori raamatu „Vene impeeriumi valitsejad Eestimaal” esitlusega. Eesti esinejad olid Tartu Ülikoolist (Ljubov Kisseljova, Timur Guzairov, Tatjana Stepaništševa, Tõnu Tannberg, Lea Pild, Kristel Toomel, Fjodor Vinokurov, Jaan Ross), Tallinna Ülikoolist (Rein Veidemann) ja Kirjandusmuuseumist (Janika Kronberg). Välisesinejad olid Vilniusest, Sankt-Peterburist, Moskvast ja Kielist.

- 14. detsembril kaitses Elin Sütiste Tartu Ülikooli filosoofiateaduskonnas doktoritöö teemal „Tõlke mõiste dünaamikast tõlketeaduses ja eesti tõlkeloos”. Juhendaja oli Peeter Torop (TÜ), oponendid Bruno Osimo (Itaalia) ja Anne Lange (TLÜ).

- 14. detsembril toimus Tartus von Bocki majas Eesti Akadeemilise Usundiloo Seltsi arheoloogiateemaline ettekandepäev, mille korraldasid Eesti Akadeemiline Usundiloo Selts ja TÜ arheoloogia õppetool. Kõneldi muinasusundist, Tamula kiviaegse kalmistu kenotaafist, Eesti keskmise ja noorema rauaaja kalmeaaretest, Lõuna-Eesti katolikuaegsetest maakabelitest ja Salme muinaslaevast leitud ornamenteeritud mängunuppudest.

- 14. ja 16. detsembril toimus Eesti Keele Instituudi talveseminar. Kahel päeval esines suur hulk instituudi teadlasi, kes tutvustasid oma teoksil olevaid uurimisteemasid ja valminud töid keeleteaduse ja -tehnoloogia, sõnavara, soome-ugri keelte ja murrete alalt.

- 16. detsembril kaitses Anastassia Zabrodskaja Tallinna Ülikoolis doktoritöö „Russian-Estonian language contacts: grammatical aspects of language use and change” („Vene-eesti keelekontaktid. Keeletarvituse ja -muutuse grammatilised aspektid”). Juhendaja oli Anna Verschik (TLÜ), oponendid Martin Ehala (TÜ) ja Albert Marie Backus (Tilburgi Ülikool).

- 17. detsembril korraldas Emakeele Selts Tartus seminari „Naabrite keelearenduskavad”. Esinesid Valts Ernštreits („Läti Vabariigi keelepoliitikast”), Ilmar Tomusk („Leedu keelepoliitika põhisuunad 2003–2008”), Maksim Krongauz („Vene keele riiklik korraldus: probleemid ja perspektiivid”), Raimo Raag („Lihtsameelsusest reaalsustajuni: Rootsi keelearenduse hiljutisest suunamuutusest”) ja Jüri Valge („Soome keele tulevikukavast”).

- 17.–18. detsembrini peeti Tartus Kirjandusmuuseumis 53. Kreutzwaldi päevi. Avaettekannne oli direktor Janika Kronbergilt, kes tegi 2009. aastast kokkuvõtte. Esimesel päeval esinesid Laurits Leedjärv („Tähetolmu saadikud Universumit uudistamas”), Jaan Kaplinski („Minu elu kahes kultuuris”), Jaak Tomberg („Taevatähed kirjatähes”), Andrus Org („Düstoopiad eesti kirjanduses”), Õnne Kepp („Eesti luule taeva laotus”), Janika Kronberg („Henrik Visnapuu tuuline teekond võõraste tähtede all”) ja Marin Laak („Kreutzwaldi sajandist eesti kirjandusajaloo kosmoses”). Teise päeva rahvaluuleteemad olid samuti riivamisi seotud kosmosega. Ene Ergma kõneles tähtedest ja kosmosest, Jaan Einasto tänapäeva astronoomiast, Jaan Jaaniste Nibirust, Aado Lintrop Roerichite maailmapildist, Mall Hiimäe „Palmse taevast” ning Enn ja Tiiu Ernits vadja rahva-astronoomiast. Juri Berezkin arutles, kas me teame midagi Euroopa mesoliitikumi kosmoloogiast, Amar Annus rää-

kis horoskoobi kui brändi ajaloolisest tekkimisest, Peeter Espak kosmose loomise müütidest, Urmas Sutrop Põhjanaelast ja Linnuteest, Mare Kõiva kuu-faasidest ja päikesest XX sajandi ravimistrateegiast, Raivo Kalle ja Renata Sõukand taimedest ja taevatähtedest, Andres Kuperjanov astronoomilistest argiuskumustest ning Piret Paal kasvaja ravist soome rahvameditsiinis.

- 22. detsembril kaitses Kaia Sisask Tallinna Ülikooli eesti keele ja kultuuri instituudis doktoritöö „Noor-Eesti ja *esprit fin-de-siècle*. Puhta kunsti kreedo maailma- ja inimesetunnetust restruktureeriv roll 20. sajandi alguse Eestis”. Juhendaja oli Tiina Aunin (TLÜ), oponentid Rein Veidemann (TLÜ) ja Sirje Olesk (Eesti Kirjandusmuuseum).

- 29. detsembril kaitses Andriela Rääbis Tartu Ülikooli filosoofiateaduskonnas doktoritöö „Eesti telefonivestluste sissejuhatus: struktuur ja suhtlusfunktsioonid”. Juhendaja oli Renate Pajusalu (TÜ), oponent Leelo Keevallik (Uppsala Ülikool).